

Norges Fiskarlag
Nærings- og fiskeridepartementet
Olje- og energidepartementet

FISKARLAGET NORD
Fiskarlagets servicekontor as avd nord

E-post:
Att:

Vår ref.:
2019.0118.67

Deres ref.:

Dato:
17.10.2019

Forskrift om fornybar energiproduksjon til havs

Styret i Fiskarlaget Nord har i møte den 17. oktober 2019 hatt til behandling forskrift om fornybar energiproduksjon til havs og åpning av områder etter havenergiloven. Styret vedtok følgende:

«Det vises til høring av forslag til forskrift om fornybar energiproduksjon til havs og forslag til åpning av områder etter havenergiloven. Den følgende uttalelsen fokuserer på forslaget om åpning av området Råsa/Sandskallen-Sørøya Nord, som er det området det for Fiskarlaget Nord er særlig relevant å uttale seg om. Det forutsettes at fiskeriinteressene ivaretas også i de øvrige områder.»

Styret i Fiskarlaget Nord vil på det sterkeste fraråde åpning av området Råsa/Sandskallen-Sørøya Nord for fornybar energiproduksjon til havs.

Sameksistens

Fiskarlaget Nord arbeider for en god og kunnskapsbasert sameksistens med andre næringer som benytter hav- og fjordområder. For fiskerinæringen er det en forutsetning at andre næringer og aktiviteter ikke skjer på bekostning av hav- og fjordmiljø, ville bestander, utøvelsen av fisket eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere.

Fiskarlaget Nord er grunnleggende positiv til det grønne skiftet, herunder satsing på fornybar energi. Når nye aktiviteter skal gis plass i havrommet er det likevel helt nødvendig at det opprettes tidlig dialog med allerede etablerte næringer og at tilbakemeldingene som gis hensyntas og gjenspeiler seg i det videre arbeidet. Med henvisning til tidligere uttalelser fra Norges Fiskarlag i prosessen om å åpne områder for havvind, er Fiskarlaget Nord oppfatning at fiskerinæringen i liten grad blir hørt.

Fra Norges Fiskarlag er det påpekt at Sandskallen-Sørøya Nord er et svært viktig bruks- og ressursområde for fiskeriinteressene. Området benyttes bl.a. i fisket etter sei, hyse og torsk, både med not, snurrevad, line og garn. De innvendinger som er fremført fra Norges Fiskarlag er bekreftet og gjengitt av bl.a. Fiskeridirektoratet, Fiskeridepartementet og Fylkeskommunen i Finnmark. Styret mener det er bekymringsverdig dersom tilbakemeldinger fra Norges Fiskarlag tillegges liten vekt i prosesser som angår fisket og fiskefelt direkte. Det er vanskelig å se hvordan det kan legges til rette for god sameksistens med et slikt utgangspunkt.

Potensial for konflikt

Anlegg for havvind må plasseres på forholdsvis grunne områder som gjerne havner i konflikt med viktige gyteområder og fiskefelt. Styret registrerer at utredningsområdene som er på høring kommer i direkte konflikt med fiskerinæringen, herunder på Råsa/Sandskallen-Sørøya Nord.

Fiskefartøy vil hindres i å utøve fiske i områdene hvor havvind etableres, selv i de tilfeller hvor noen driftsmetoder fremdeles vurderes å være tillatt. Det vises i høringen til at konfliktreducerende tiltak kan være å la mindre fartøy og passive redskaper drifte i området, mens aktive redskaper ikke kan fiske innenfor vindparkanlegget. Det stilles spørsmål ved om denne vurderingen kan endre seg på et senere tidspunkt. Styret viser også til at fortrenge fiskefartøy fra et område kan bidra til større risiko for redskapskollisjoner og konflikter i andre områder, når flåten og fisket må konsentreres på mindre geografiske områder.

Et annet, og mer usikkert aspekt, er hvordan en omfattende anleggsfase og senere drift av vindkraftanlegg vil kunne påvirke fiskebestander, sjøpattedyr, bunnsamfunn og sjøfugl. Styret anser at etablering av vindkraftverk i beste fall vil ha kun arealmessige virkninger for fiskeriinteressene.

Styret viser videre til at det flere ganger i høringsdokumentene står at vindturbinenes faktiske arealbeslag vil kunne bli mindre enn utredningsområdets totale areal. På grunn av lite variasjon i vindforholdene i området Sandskallen-Sørøya Nord, vises det til at området har stor fleksibilitet med hensyn til ulike turbinplasseringer. Det følger av høringsdokumentene at fremtidens havvindkraftverk kan forventes å ha en annerledes utforming enn dagens anlegg. Det antydes også at fremtidens havvind vil være betydelig større, inneholde flere turbiner og muligens ha et annet utseende.

Rekkevidden av mulige negative konsekvenser for fiskeriinteressene i området oppfattes uklar. Det stilles spørsmål ved i hvor stor grad fiskeriinteressene kan forvente å få beholde sine fiskefelt innad i utredningsområdet? Det stilles også spørsmål ved hvilke forventning fiskeriinteresser kan ha om å bli hørt dersom det viser seg at viktige fiskefelt innenfor utredningsområdet kommer i konflikt med den mest optimale plasseringen av vindturbiner? Hittil vitner prosesser knyttet til havvind om at fiskeriinteressene må forvente å vike. Det samme vil gjelde andre miljøinteresser som berøres.

Sikkerhet

Det vises i høringen til at det vurderes å tillate fiskeri innenfor havvind-området. Styret stiller spørsmål ved i hvilke grad det er sikkerhetsmessig forsvarlig for fiskefartøy å manøvrere og fiske i umiddelbar nærhet til et vindkraftanlegg til havs. Det siktes både til faren for direkte kontakt og skade på fiskefartøyet med redskap og mannskap, men også indirekte risiko i forhold til om beredskapen når frem i et slikt felt. Det må i alle tilfeller være et krav at kapasiteten i beredskapssektoren dimensjoneres for å ivareta både eksisterende og nye næringer som introduseres. Det trekkes frem at det ved Råsa/Sandskallen-Sørøya Nord kan være krevende klimatiske forhold, sterk vind, røft bølgeklimate, mørke, kulde etc.

Fiskeriaktivitet i området - ringvirkninger

Det er grunn til å påpeke at den samfunnsøkonomiske betydning av fiskerinæringen ikke tildeles særlig mye fokus i prosessen. Etablering av havvind i viktige fiskefelt vil fortrenge og potensielt flytte lønnsomme fiskerier med betydelige førstehandsverdier, som har ringvirkninger i landindustri, transport- og servicenæring og lokalsamfunn langs kysten.

For å dokumentere fiskeriaktivitet vises det videre i høringsdokumentene til sporingsanalyser, og styret ønsker nok en gang å presisere at en stor del av den norske fiskeflåten er under 15 meter og foreløpig uten krav til sporing. Bildet av fiskeriaktiviteten som er brukt kan dermed ikke anses som fullstendig og dette er en viktig faktor som må tillegges vekt i en helhetsvurdering. Styret vil i den

forbindelse påpeke at den mindre fiskeflåten har mer begrenset aksjonsradius og mindre mulighet til å oppsøke fisket på nye steder.

Sandskallen-Sørøya Nord

Av høringen fremkommer det at vindforholdene i området Sandskallen-Sørøya Nord ikke er av de beste sammenlignet med de andre utredningsområdene. Energikostnadene for dette området opplyses å være høyere enn de andre utredningsområdene og det samlede potensial for verdiskapning er lavere for utredningsområdene i Nord-Norge. Utbyggingen av havvind anses per i dag ikke å være samfunnsøkonomisk lønnsom og vil kreve offentlig subsidiering. Med dette som utgangspunkt stilles det spørsmål ved hvorfor Sandskallen-Sørøya Nord likevel ønskes åpnet, når det vil skje på bekostning av svært viktige fiskefelt og en lønnsom, usubsidiert fiskerinæring som opprettholder en differensiert flåtestruktur og aktivitet i kystsamfunnene.

Det trekkes frem at Norges Vassdrags- og Energidirektorat har ombestemt seg i sin tilrådning til områder som skal åpnes først. På grunn av såkalte flaskehalsar i kraftnettet anses nå prosjektet i nord som mindre aktuelt.»

Med hilsen
Fiskarlaget Nord

Jon-Erik Henriksen
daglig leder

Eli-Kristine Lund
rådgiver